

1 MEDŽIAGOS IR ĮMONĖS PAVADINIMAS

1.1 Produkto identifikatorius

Medžiagos pavadinimas: Automobilinės suskystintos naftos dujos

EC Nr. 270-705-8

CAS Nr. 68476-86-8

REACH registracijos Nr. 01-2119490743-31-0002

1.2 Medžiagos naudojimo būdai

Nustatyti naudojimo būdai: degalai

1.3 Išsami informacija apie SDL teikėją

Gamintojas:

Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva*

Juodeikiai, LT-89467 Mažeikių r., Lietuva

Telefonas (370) 443 92121

Telefaksas (370) 443 92525

El. pašto adresas: info@orlenlietuva.lt

1.4 Pagalbos telefono numeris

AB *ORLEN Lietuva* (visą parą): 370 443 92510

Apsnuodijimų kontrolės ir informacijos biuras (visą parą): +370 52 362052, mob. +370 687 53378

2 GALIMI PAVOJAI

2.1 Medžiagos klasifikavimas

2.1.1 Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008: H220, H280.

2.1.2 Klasifikacija pagal Tarybos Direktyvą 67/548/EEB: F+; R12.

2.2 Ženklinimo elementai

Ženklinimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008

Signalinis žodis:

Pavojinga.

Pavojaus piktogramos

GHS02   GHS04

Pavojingumo frazės:

H220: Ypač degios dujos.

H280: Turi slėgio veikiamų dujų, kaitinant gali sprogti.

Atsargumo frazės:

P102: Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.

P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

P377: Dujų nuotekio sukeltas gaisras. Negesinti, nebent nuotekų būtų galima saugiai sustabdyti.

P381: Pašalinti visus uždegimo šaltinius, jeigu galima saugiai tai padaryti.

P410+P403: Saugoti nuo saulės šviesos. Laikyti gerai vėdinamoje vietoje.

Kiti pavojai

Automobilinės SND yra ypač degus suskystintų anglavandenilių mišinys, kuris aplinkos temperatūroje gali suformuoti sprogus oro ir anglavandenilinių mišinius.

Įkvėpti SND anglavandeniliai žmogaus organizmą veikia kaip narkotikai, sukeldami nervų sistemos ir širdies veiklos sutrikimus, sudirgina kvėpavimo takus ir akis. Įkvėpus didelės koncentracijos dujų, dėl deguonies trūkumo, net per trumpą laikotarpį galima netekti sąmonės ar uždusti.

Suskystintos dujos, patekusios ant odos ar į akis, dėl intensyvaus garavimo gali sukelti nušalimą.

Aplinkos temperatūroje SND neturi savybių sudaryti toksišką junginių su kitomis medžiagomis vandenye ir ore. Avariniai nuotekiai gali trumpam laikotarpiui užteršti dirvą, vandenį ir atmosferą bei ženkliai sumažinti deguonies koncentraciją aplinkos ore, ypač uždaroje erdvėje.

3 SUDĖTIS, INFORMACIJA APIE SUDEDAMASIĄS DALIS**Cheminė sudėtis:**

Suskystintos naftos dujos, anglavandenilių C₃-C₄ mišinys su nežymia C₂ dalimi. SND sudėtyje 1,3-butadieno yra mažiau kaip 0,1 % masės.

Sudėtinės dalys pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:

Pavadinimas	CAS Nr.	EC Nr.	Identifikacijos numeris	Masės dalis, %
Suskystintos naftos dujos	68512-91-4	270-990-9	649-203-00-1	100
Antikorozinis priedas, alkilditiotiadiazolas	13539-13-4	236-912-2	nėra duomenų	0 – 0,0024
Metanolis	67-56-1	200-659-6	603-001-00-X	0 – 0,02

4 PIRMOJIOS PAGALBOS PRIEMONĖS**Produktui būdingi pavojai:**

Ypač degios suskystintos dujos.

Esant didelei koncentracijai, dusina – deguonies trūkumas gali būti mirtinas.

Salytis su suskystintomis dujomis gali sukelti nušalimus.

Bendrosios rekomendacijos:

Ispėjimas prieš teikiant pagalbą:

Prieš gelbėjant nukentėjusiuosius izoliuoti teritoriją nuo visų galimų užsidegimo šaltinių, taip pat atjungti elektros tiekimo šaltinius.

Užtikrinti pakankamą vėdinimą ir patikrinti, kad prieš jeinant į uždaras ertmes (patalpas) būtų saugi, kvėpavimui tinkama aplinka.

Būtina imtis priemonių apsaugoti nuo galimo apsinuodijimo – dėvėti patvirtintą perteklinio slėgio autonominį kvėpavimo aparatą su veidą visiškai uždengiančia kauke.

Apsinuodijusius asmenis išvesti iš pavojaus vietas.

Kreiptis medicininės pagalbos – jei įmanoma, parodyti medžiagos saugos duomenų lapą arba etiketę.

Įkvėpus:

Simptomai: Didelės medžiagos koncentracijos poveikis gali pasireikšti dusinimu.

Išeiti, išvesti nukentėjusijį į gryną orą.

SAUGOS DUOMENU LAPAS

Pagal Europos Komisijos Reglamentą Nr. 453/2010

3 psl. iš 10

6 leidimas

Peržiūrėta 2011-06-30

Medžiaga AUTOMOBILINĖS SUSKYSTINTOS NAFTOS DUJOS

Nepaliki nukentėjusiojo be priežiūros.

Pasirūpinti, kad nukentėjusiam asmeniui būtų šilta ir ramu. Jei nukentėjusysis be sąmonės, paguldyti stabiliai ant šono.

Nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Jei kvėpavimas sutrikęs, duoti kvėpuoti deguonies (jei įmanoma) arba atlikti dirbtinę plaučių ventiliaciją.

Jei sutrikuusi širdies veikla (nėra pulso), atlikti širdies ir plaučių reanimaciją.

Patekus ant odos:

Simptomai: Sąlytis su skystos būsenos medžiaga gali sukelti nušalimus.

Nenuvilkti drabužių, prišalusiu prie odos.

Paveiktą vietą gerai nuplauti vandeniu. Plauti bent 15 minučių.

Jei yra nušalimo požymiai (odos išbalimas ar paraudimas arba deginimo, dilgčiojimo jausmas), paveiktos vietas netrinti, nemasažuoti ir nespausti. Nukentėjusijį nedelsiant išvežti į ligoninę.

Patekus į akis:

Simptomai: Sąlytis su skystos būsenos medžiaga gali sukelti nušalimus.

Išsiimti kontaktinius lęšius. Akis kruopščiai išskalauti vandeniu. Skalauti bent 15 minučių. Skalaudant laikyti akis plačiai atmerktas.

Jei yra nušalimo požymiai, nepraeina skausmas, patinimas, ašarojimas ar jautrumas šviesai, nukenėjusijį reikėtų nusiųsti pas gydytoją.

Prarijus:

Šis poveikio būdas mažai tikėtinas – sąlyčio su skystos būsenos medžiaga metu gali nušalti lūpos ir burna.

Informacija gydytojui ar kitam kompetentingam asmeniui, teikiančiam pirmąją pagalbą:

Dusinančios dujos, esant normaliai temperatūrai ir slėgiui – jokių specifinių priešnuodžių nėra.

Skystos būsenos medžiagos poveikio atveju gydyti nuo nušalimų.

5 PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Degumas

Suskystintos naftos dujos yra ypač lengvai užsiliepsnojantis produktas, galintis sudaryti sprogus mišinius su oru. SND transportuojamos, sandėliuoja ir naudojamos temperatūrose aukštesnėse už jų pliūpsnio temperatūrą. Būtina vengti visų atvirų ir potencialių liepsnos šaltinių.

Bendroji informacija

Dujų nuotėkio atveju, jei saugu ir įmanoma tai padaryti, sustabdyti dujų nuoteklį.

Dujų nuotekio ir užsidegimo atveju, jei dujų nuotekio sustabdyti neįmanoma, leisti joms išdegti, tuo pačiu metu vandens purslų srove vėsinant tarą, įrangą ir aplinką.

Tinkamos gaisro gesinimo priemonės

Dideli gaisrai: Vandens purslai, vandens rūkas, vandens garai arba putos.

Maži gaisrai: Sausi milteliai arba anglies dioksido (CO_2) gesintuvas, sausas smėlis arba priešgaisrinės putos.

Netinkamos gaisro gesinimo priemonės

Nenaudoti vandens čiurkšlės.

Negesinti putomis ir vandeniu to paties paviršiaus vienu metu, nes vanduo suardo putas.

Degimo produktai:

Anglies monoksidas, anglies dioksidas ir nesudegę angliavandeniliai (dūmai).

Specifiniai pavojai

SND dujinėje fazėje yra sunkesnės už orą, todėl žemose nevėdinamose vietose gali susikaupti sprogios koncentracijos dujų ir oro mišiniai. Garai gali toli sklisti ir sprogti. Degimo metu gali išsiskirti didelis kiekis toksiškų dujų - CO, CO₂.

Balionai bei kiti indai, kuriuose gali būti laikoma medžiaga, gali sprogti veikiami gaisro, todėl vandens purslais būtina vésinti uždarą tarą.

Neleisti gaisro gesinimo metu susidariusioms nuotekoms patekti į drenažą bei videntakius – nuotekos drenažinėse sistemoje gali sprogti bei vėl užsidegti.

Apsaugos priemonės ugniajamams ir gaisrą gesinantiesiems žmonėms

Didelio gaisro atveju arba uždarose ar blogai vėdinamose patalpose, kartu su įprastinėmis priešgaisrinėmis priemonėmis taip pat būtina dėvėti ir ugniai atsparius apsauginius drabužius bei autonominių perteklinio slėgio kvėpavimo aparatą su pilnai veidą uždengiančia kauke.

6 AVARIJOS METU TAIKYTINOS PRIEMONĖS

Bendroji informacija

Išsiliejus medžiagai, išsiskiria didelis ypač degių dujų kiekis. SND pliūpsnio temperatūra yra labai maža, todėl bet koks jo išsipyrimas ar nutekėjimas sukelia rimtą gaisro ar sprogimo pavojų. Dujos yra sunkesnės už orą, todėl jos kaupiasi žemesnėse ar uždarose vietose.

Jei tai nekelia pavojaus, sustabdyti SND nuoteką. Vengti tiesioginio sąlyčio su išsiliejusia medžiaga ir neįkvėpti jos garų. Būti prieš vėją.

Avarijų likvidavime nedalyvaujantiems asmenims nurodyti laikytis saugiu atstumu atokiau nuo išsiliejimo vienos. Perspėti gelbėjimo tarnybas.

Je lieti į poveikio vietą tik tuo atveju, jei tai neišvengiamai būtina. Degių dujų detektorius gali būti naudojamas patikrinti, ar ore yra degių medžiagos dujų ar garų.

Jei tai nekelia pavojaus, pašalinti visus užsidegimo (pvz., elektros, kibirkščių, ugnies ir t.t.) potencialius šaltinius.

Jei reikia, pagal galiojančius reikalavimus informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

Išsipylylus dideliam SND kiekiui, susidaro dideli, sunkesni už orą, sprogių garų kiekiei, kurių debesys gali pasiekti atokiau esančius potencialius užsiliepsnojimo šaltinius, todėl būtina kuo skubiau informuoti pavéjinėje pusėje esančius objektus.

Asmeninės apsaugos priemonės:

Naudoti asmenines apsaugos priemones, išskaitant autonomių kvėpavimo aparatą, nebent yra įsitikinta, kad aplinka yra saugi.

Aplinkosaugos priemonės ir valymo metodai:**Išsiliejus sausumoje:**

Jei tai nekelia pavojaus, sustabdyti tolesnį SND išsiliejimą ar nuoteką.

Neleisti išsiliejusiai medžiagai patekti į drenažą ar kitas vietas, kuriose ji gali kaupktis.

Užtikrinti pakankamą vėdinimą, ypatingai uždarose vietose.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą:

Jei tai nekelia pavojaus, sustabdyti tolesnį SND išsiliejimą ar nuoteką.

Išsiliejus skystam produktui į vandens telkinius, labiausiai tikėtina, kad produktas greitai ir visiškai išgaruos. Izoliuoti teritoriją ir iki to momento, kai medžiaga visiškai išsisklaidys, apsaugoti laivus bei kitus statinius nuo gaisro, sprogimo pavojaus, atsižvelgiant į vėjo kryptį bei greitį.

SAUGOS DUOMENU LAPAS

Pagal Europos Komisijos Reglamentą Nr. 453/2010

5 psl. iš 10

6 leidimas

Peržiūrėta 2011-06-30

Medžiaga AUTOMOBILINĖS SUSKYSTINTOS NAFTOS DUJOS

Jei išsiliejusi medžiaga pateko į upes, ežerus ar drenažą, informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

Valymo metodai:

Sustabdyti išsiliejusios medžiagos plitimą – išvédinti aplinką ir leisti išgaruoti.

Papildomos avarijų likvidavimo priemonės:

Išsiliejus skystam produktui, kyla gaisro pavojus ir susidaro sprogiai aplinka. Dideli išsipylysių SND kiekiai turėtų būti užpilti putomis, siekiant sumažinti produkto garavimą ir sprogimo ar užsidegimo riziką.

Visa įranga turi būti nekibirkščiuojanti ir ižeminta.

Saugiai pašalinti atliekas.

7 TVARKYMAS IR SANDÉLIAVIMAS

Bendroji informacija

Būtina laikytis visų sprogiai aplinkai, degių produktų tvarkymui ir sandėliavimui taikomų reikalavimų.

Suskystintoms naftos dujoms transportuoti turi būti naudojamos tam tinkamos specialios paskirties mobilios cisternos.

Tvarkant ir sandėliuojant produktą, būtina imtis priemonių, siekiant išvengti jo išsiliejimo į kanalizaciją ar vandens telkinius.

Užtikrinti saugius darbo metodus ir atitinkamą tvarką rizikai suvaldyti.

Poveikio vietose turi būti uždrausta rūkyti, valgyti ir gerti.

Medžiagos garai sunkesni už orą, todėl saugotis nuo jos kaupimosi žemesnėse ir uždarose vietose.

Siekiant išvengti nušalimų, neliesti plikomis rankomis šaltos armatūros, įrangos, balionų ir saugyklių su suskystintomis dujomis.

Rekomendacijos dėl saugaus tvarkymo:

Užpildant mobilias cisternas ir jas išpilant, gali susidaryti elektrostatinis krūvis, todėl būtina imtis priemonių, apsaugančių nuo elektrostatinės iškrovos, įrangą būtina ižeminti ir pritvirtinti.

Krovos darbų vykdymo vietoje neturi būti potencialių užsidegimo šaltinių.

Apsvarstyti, kokios techninės priemonės ir proceso modernizavimas (įskaitant automatiką) gali būti naudojami galimiems nuotekiams pašalinti.

Siekiant sumažinti galimą poveikį, naudoti tokias priemones, kaip uždaros sistemos, tam skirta įranga ir tinkama bendroji, ištakiamoji ventiliacija.

Prieš imantis priemonių plitimui sustabdyti, nudrenuoti sistemas ir išvalyti perpumpavimo vamzdynus.

Jei įmanoma, išvalyti, praplauti įrangą prieš jos remontą.

Reguliariai tikrinti, išbandyti ir prižiūrėti visas techninės kontrolės priemones.

Medžiagą naudoti tik gerai vėdinamose vietose.

Vengti visų uždegimo šaltinių, oksiduojančių medžiagų, chloro ir vandenilio chlorido bei vandenilio fluorido.

Vamzdynai bei įranga turi būti atspari galimam slėgiui.

Naudoti atgalinius vožtuvus ar kitus apsauginius įtaisus atgaliniams srautui sustabdyti.

Saugyklių, talpyklų vidaus įrangos valymo, apžiūros ir remonto darbus gali atlikti tik kvalifikuotas ir tinkamą įrangą turintis personalas, kaip nurodyta šalies, vietinės valdžios ar kompanijos nustatytose taisyklėse.

Su tuščia tara elgtis atsargiai, nes joje likę dujos, garai gali būti degūs.

Tarą draudžiama slėgti, pjauti, virinti, lituoti, gręžti, šlifuoti.

Taros praplovimo metu susidariusias nuotekas naikinti vadovaujantis vietiniai ir nacionaliniai reikalavimais.

Sandėliavimas

SND laikyti ir saugoti naudojamos specialios paskirties saugyklos, esančios saugiame atstume nuo potencialių užsidegimo šaltinių.

Išfasuotas SND laikyti tik balionuose, kuriuose tiekama ši medžiaga, arba aprobuotuose induose, tam skirtose vėsiose ir gerai vėdinamose vietose.

Balionus pritvirtinti vertikalioje padėtyje ir gabenti tik saugiai pritvirtinus gerai vėdinamoje transporto priemonėje arba karutuje.

Balionus, kurie buvo atidaryti, būtina vėl užsandarinti ir laikyti statmenai.

Priežiūros arba konservavimo darbams atlikti, tuščią tarą reikia prapūsti ir apsaugoti inertinėmis (pvz., azoto) dujomis.

Saugyklas, cisternas ir balionus su SND reikia tinkamai pažymeti bei ant jų iškabinti įspėjamuosius plakatus, kaip nuorodas apie aparatų saugų eksploatavimą ir produkto sandėliavimą.

Naudojimo būdai:

Automobilinės suskytintos naftos dujos naudojamas kaip kibirkštinio uždegimo (benzininių) vidaus degimo variklių degalai.

8 POVEIKIO KONTROLĖ IR ASMENINĖ APSAUGA

Ribinės poveikio vertės

Laikytis nustatyti nacionalinių leistino poveikio darbe ribų. Jei jos nėra nustatytos, rekomenduojamas šis trumpalaikis poveikio ribinis dydis:

- 1200 mg/m³.

Techninio valdymo priemonės

Atliekant įvairias technines ir gamybines operacijas su SND, į aplinką gali išsiskirti dujos, tačiau jų koncentracija darbo aplinkos ore neturi viršyti nustatyto leistino lygio.

Asmeninės apsaugos priemonės:**Kvėpavimo takų apsaugos priemonės**

Darbo metu, kai išsiskiria toksiškos dujos ir darbuotojai yra jų veikiami, būtina naudoti tinkamas kvėpavimo takų apsaugos priemones, kaip izoliuojančias dujokaukes ir izoliuojančius kvėpavimo aparatus. Kvėpavimo takų apsaugos priemonės turi būti parenkamos ir naudojamos pagal gamintojų instrukcijas ir kitus išstatymais nustatytus reikalavimus.

PASTABA. Būtina atkreipti dėmesį, kad filtruojančios dujokaukės nuo SND sudarančių C₂, C₃ ir C₄ angliavandenilių praktiškai neapsaugo.

Akių apsaugos priemonės

Jeigu produktas gali patekti į akis, būtina dėvėti apsauginius akinius (pvz. pagal EN 166).

Odos ir kūno apsaugos priemonės**Rankų apsaugos priemonės**

Naudoti naftos produktams atsparias pirštines (pvz. pagal EN 420, EN 388, EN 374-2, EN 374-3).

Kitos apsaugos priemonės

Būtina dėvėti apsauginius rūbus (pvz. pagal EN 465) ir kitą apsauginę įrangą. Norint išvengti nušalinimų ir nudeginimų šalčiu būtina dėvėti specialias pirštines ir specialią aprangą. Dirbant su balionais būtina dėvėti specialią apsauginę avalynę. Visa apsauginė apranga ir įranga turi būti reguliariai tikrinama ir tvarkoma.

SAUGOS DUOMENU LAPAS

Pagal Europos Komisijos Reglamentą Nr. 453/2010

7 psl. iš 10

6 leidimas

Peržiūrėta 2011-06-30

Medžiaga AUTOMOBILINĖS SUSKYSTINTOS NAFTOS DUJOS

Specialūs nurodymai higienai

Prieš pertraukas ir po darbo reikia plauti rankas.

Poveikio aplinkai kontrolė

Reikia tikrinti emisijas iš ventiliacijos ir gamybinės įrangos, kad būtų užtikrintas jų atitikimas aplinkosaugos teisės aktų reikalavimams.

9 FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Agregatinė būsena, spalva, kvapas

Bespalvis skystis - esant sandėliavimo sąlygų slėgiui. Bespalvės dujos - esant aplinkos slėgiui. SND turi nemalonų specifinį (merkaptanų) kvapą dėl produkte esančių junginių.

Svarbi informacija apie saugą

pH Informacija nereikšminga.

Distiliacijos temperatūrų intervalas nuo minus 45 °C iki 0 °C.

Pliūpsnio temperatūra žemesnė kaip minus 60 °C.

Sprogumo koncentracija ore (esant 20 °C) 1,6 ÷ 9,5 % tūrio.

Tankis, esant 15 °C ir sandėliavimo slėgiui 520 ÷ 580 kg/m³.

Garų tankis, lyginant su oru 1,4 ÷ 2,0.

Garų slėgis manometrinis, esant 40 °C 400 ÷ 1500 kPa.

Tirpumas vandenye netirpsta, tirpsta šviesiuose naftos produktuose.

10 STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Stabilumas

Produktas stabilus aplinkos temperatūroje, pavojingų polimerizacijos reakcijų nevyksta.

Vengtinis sąlygos

Aukšta aplinkos temperatūra. Vengti elektrostatinės elektros iškrovų ir kitų užsidegimo šaltinių.

Vengtinis medžiagos

Vengti sąlycio su stipriomis oksiduojančiomis medžiagomis.

Pavojingi skilimo produktai

Dalinio skilimo (nevisiško sudegimo) metu susidaro dūmai, anglies dioksidas bei ypač kenksmingas anglies monoksidas. Toksiškų dujų koncentracija uždarote erdvėje ar patalpoje gali pasiekti pavojingą ribą.

11 TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

Poveikio šaltiniai

Medžiaga į organizmą gali patekti įkvėpus.

SND angliavandeniliai neturi ūmaus ir ilgalaikio toksinio poveikio.

Trumpalaikio poveikio įtaka

Suskystintos naftos dujos (skystame būvyje) patekusios į akis gali sukelti rūmtus pažeidimus, o patekusios ant odos sukelia nudegimą šalčiu ir nušalimą. Esant dideliam nušalimo laipsniui gali susidaryti pūslės ir sunkiai gyjančios žaizdos. Didelių odos paviršių nušalimas gali sukelti rimtas sveikatos problemas.

SAUGOS DUOMENU LAPAS

Pagal Europos Komisijos Reglamentą Nr. 453/2010

8 psl. iš 10

6 leidimas

Peržiūrėta 2011-06-30

Medžiaga AUTOMOBILINĖS SUSKYSTINTOS NAFTOS DUJOS

Įkvėpus mažos koncentracijos produkto garų sudirginamos kvėpavimo takų gleivinės, žmogus jaučia svaigulį, pykinimą, silpnumą, galvos skausmą ir mieguistumą. Didelės koncentracijos produkto garai sukelia nervų sistemos bei širdies ir kvėpavimo veiklos sutrikimus; sumažina deguonies koncentraciją įkvepiamame ore ir sukelia hipoksiją, todėl net per trumpą laikotarpį žmogus gali uždusti ar prarasti sąmonę.

Ilgalaikio poveikio įtaka

Pakartotinis ar ilgalaikis kvėpavimas produkto garais gali sukelti įvairius pažeidimus: hipotoniją, padidintą nuovargį, nemigą, neurozę. Ilgalaikis produkto garų sąlytis su oda gali sukelti dermatitą. Kancerogeniniu ar mutageniniu poveikiu bei bioakumuliaciiniu potencialu SND nepasižymi.

12 EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Ekotoksiškumas

SND anglavandeniliai neturi ilgalaikio neigiamo poveikio vandens ir kitai aplinkai.

Patvarumas ir skaidomumas

SND anglavandenilių bioskaidumas nedidelis.

Bioakumuliacinis potencialas

SND nepasižymi bioakumuliacine geba.

Judrumas

Išsiliejus SND, priklausomai nuo aplinkos temperatūros, gali išgaruoti gana ženkli jų dalis, o likusi dalis susigerti į dirvožemį.

13 ATLIEKŲ TVARKYMAS

Atliekų tvarkymo metodai

Atliekos sunaikinamos taikant nukenksminimo būdus, vadovaujantis nacionaliniais reikalavimais ir vietas valdžios patvirtintomis taisyklėmis, arba naudojantis rangovų, kurie turi leidimą naikinti atliekas, paslaugomis. Tvarkant atliekas, būtina įsidėmėti jų keliamus pavojus ir imties reikiamų saugumo priemonių. Asmenys, tvarkantys atliekas, turi dėvėti asmenines apsaugos priemones.

Tuščiose cisternose ir balionuose gali būti degaus produkto liekanų bei garų, kurie gali kelti gaisro ar sprogimo pavojų, todėl ant jų būtina palikti įspėjamuosius užrašus, kaip nuorodas apie saugų talpyklų eksploatavimą ir atliekų šalinimą. Tuščius balionus rekomenduojama grąžinti tiekėjui.

DRAUDŽIAMA virinti, lituoti bei kitaip remontuoti tuščius balionus ar cisternas prieš tai tinkamai jų neparuošus.

14 GABENIMO INFORMACIJA

JT numeris

- 1965

Krovonio pavadinimas

- Automobilinės suskystintos naftos dujos (SND autotransportui).

Sausumos transportas

ADR

Pavojingumo klasė - 2

Pakuotės grupė - netaikoma

Pavojus aplinkai - aplinkai nepavojingos

SAUGOS DUOMENU LAPAS

Pagal Europos Komisijos Reglamentą Nr. 453/2010

9 psl. iš 10

6 leidimas

Peržiūrėta 2011-06-30

Medžiaga AUTOMOBILINĖS SUSKYSTINTOS NAFTOS DUJOS

RID

Pavojingumo klasė	- 2
Pakuotės grupė	- netaikoma
Pavojus aplinkai	- aplinkai nepavojingos

Jūros transportas IMDG

Pavojingumo klasė	- 2
Pakuotės grupė	- netaikoma

Oro transportas ICAO/IATA

Pavojingumo klasė	- 2
Pakuotės grupė	- netaikoma

15 TEISINĖ INFORMACIJA

Teisės aktai

Lietuvoje:

Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 453/2010; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008; Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas (Žin., 2000, Nr.36-987; 2004, Nr. 116-4329; 2005, Nr. 79-2846; 2006, Nr. 65-2381; 2008, Nr. 76-3000); LR aplinkos ministro ir sveikatos ministro 2000-12-19 įsakymas Nr.532/742 „Dėl Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarkos“ (Žin., 2001, Nr.16-509; 2002, Nr.81-3501; 2003, Nr.81(1)-3703, Nr.81(2)-3703, Nr.81(3)-3703; 2005, Nr. 115-4196, Nr. 141-5095; 2008, Nr. 66-2517); LR pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2001, Nr.85-2968; Žin., 2005, Nr.86-3206; Žin., 2008, Nr.71-2699); LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 15 d. įsakymu Nr.V-827/A1-287, patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 23:2007 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“ (Žin., 2007, Nr.108-4434).

Cheminės saugos vertinimas

Suskystintų naftos dujų cheminės saugos vertinimas atliktas.

16 KITA INFORMACIJA

Saugos duomenų lapo peržiūros metu, tame pateikti duomenys buvo patikslinti ir išdėstyti pagal Europos Komisijos Reglamento (ES) Nr. 453/2010 reikalavimus.

Pavojingumo frazės:

H220: Ypač degios dujos.

H280: Turi slėgio veikiamų dujų, kaitinant gali sprogti.

Atsargumo frazės:

P102: Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.

P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

P377: Dujų nuotėkio sukeltas gaisras. Negesinti, nebent nuotekų būtų galima saugiai sustabdyti.

P381: Pašalinti visus uždegimo šaltinius, jeigu galima saugiai tai padaryti.

P410+P403: Saugoti nuo saulės šviesos. Laikyti gerai vėdinamoje vietoje.

SAUGOS DUOMENU LAPAS

Pagal Europos Komisijos Reglamentą Nr. 453/2010

10 psl. iš 10

6 leidimas

Peržiūrėta 2011-06-30

Medžiaga AUTOMOBILINĖS SUSKYSTINTOS NAFTOS DUJOS

Rizikos frazės pagal Tarybos Direktyvą 67/548/EEB:

R12 Ypač degios.

Nenaudokite suskystintų naftos dujų kitiems tikslams nei nurodyta gamintojo informacijoje. Tokio naudojimo atveju naudotojas gali būti paveiktas nenumatytu pavoju.

Jei turite klausimą ar abejonių dėl SDL, jo turinio, ar kitokių su produkto saugumu susijusių klausimų, rašykite adresu: info@orlenlietuva.lt

PASTABA: Informacija, pateikta šiame saugos duomenų lape, yra traktuojama kaip teisinga informacijos paskelbimo metu. Garantijos dėl šiame lape pateiktų duomenų ir informacijos užbaigtumo nėra. Čia pateikta informacija yra tik nurodymai saugiam darbui, naudojimui, perdirbimui, sandėliavimui, atliekų tvarkymui. Ji negali būti laikoma garantiniu lapu ar kokybės pažymėjimu. Informacija tinkta tik specifinei medžiagai ir gali netikti, jei ši medžiaga naudojama su kitomis medžiagomis ar naudojama kitaip, nei nurodyta šiame lape.

Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva* neprisiima jokios atsakomybės dėl avarijų ar nelaimingų atsitikimų, kilusių dėl neteisingo naudojimo, eksplotavimo ar rekomenduotų taisyklių nesilaikymo.